

ပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညး

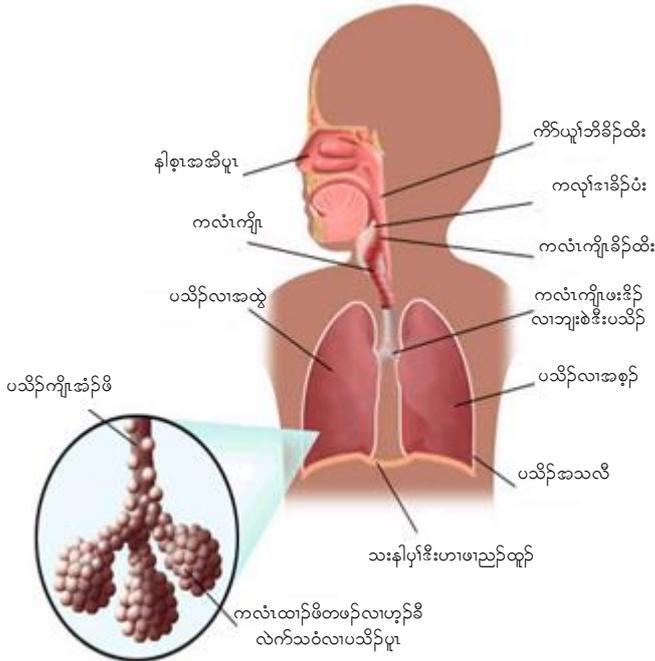
တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?

ပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညးမ့ၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢလီၤကၢ်ဒီးတီးကွၢ်တၢ်ဆါတခါလၢအမၤဘၣ်ဒိဖိသၣ်အိၣ်န့ၣ်ဖိတဖၣ်ဖဲလၢအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ထံးကတၢၢ်တန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အကဲထီၣ်သးခိဖျိဘဲၤ(စ)တၢ်ဆါယၢ်တဘျူးခါအကျိၤတခါ (အါတက့ၢ်ညီန့ၢ်မၤအသးတခါလၢအမ့ၢ် RSV မ့တမ့ၢ် တၢ်သါထီၣ်သါလီၤလၢအလီၤပလီၣ်လီၣ်သးအဘဲၤ(စ), လၢအမၤဘၣ်ဒိကလံၤကျိၤအဆံးဖိတဖၣ် (ကလံၤကျိၤဖးဒုတဖၣ်) လၢပသိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညးညီန့ၢ်ကဲထီၣ်အသးအါဖဲတၢ်ဂီၢ်ခါအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညးစးထီၣ်အသးဒ်တၢ်ဘၣ်တမ့ၢ်ပတီၢ်မ့ၢ် (နါစ့ၤထံလူၤ, ကဆဲးဒီးကူး), ဒီးဂူၤထီၣ်ပသိၣ်အတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကသါယံး (ချး, ယၢစုၣ်, မ့တမ့ၢ် သီၣ်သဲ) ဒီးအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ကိထီၣ် (အိၣ်တၢ်စ့ၤလီၤ, အဘျီစ့ၤလီၤ မ့တမ့ၢ် အသးစဲလၢတၢ်အိၣ်) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါ

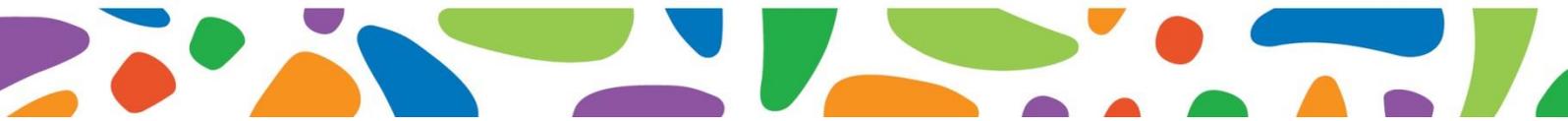
တလိၣ်မၤကွၢ်လီၤဆီလၢကမၤဂၢၢ်မၤကျိၤတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်, တၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီးနါစ့ၤအထံကဘၣ်တၢ်ဆူၤအီၤဆူ တၢ်မၤကွၢ်အဒးလၢကမၤဂၢၢ်မၤကျိၤလၢနဖိမၤန့ၢ်ဘဲၤ(စ)တၢ်ဆါယၢ်ဖဲလဲၣ်တကလုာ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘဲၤ(စ)တၢ်ဆါယၢ်အကလုာ်တဆိတလဲတၢ်ကူၤစါယါဘျီပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိညးဘၣ်.

တၢ်အံးကွၢ်ကွၢ်လၢဟံၣ်

ထီၣ်ဂုၢ်ကျိးစးလၢတဘၣ်သုအိၣ်မိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤတဂ့ၤ မ့တမ့ၢ်လၢနဖိသၣ်အိၣ်န့ၢ်အကပိၣ်အကပၤတဂ့ၤ. တၢ်အံၤအကါဒိၣ်လီၤဆီဒ်တၢ်လၢနဖိသၣ်အိၣ်န့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သါထီၣ်သါလီၤအတၢ်ဆါအကပိၣ်ကပၤတဂ့ၤ.

- ကသံၣ်ကသိတဖၣ်ညီန့ၢ်တမၤစၢၤဖိသၣ်အိၣ်န့ၢ်လၢအအိၣ်ဒီးပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညးဘၣ်. တၢ်တဟ့ၣ်အီၤလၢကသံၣ်မၤသံတၢ်ယၢ်ဘၣ်မ့ၢ်လၢပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညးကဲထီၣ်သးခိဖျိဘဲၤ(စ)တၢ်ဆါယၢ်တခါအယိကသံၣ်မၤသံတၢ်ယၢ်တမၤဘျီဘဲၤ(စ)တၢ်ဆါယၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်.
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢကအိၣ်ဘူးအိၣ်သါ.
- ဒုးအီၤအီၤလၢမိၢ်န့ၢ်ထံအဆါကတီၢ်ဖျိလီၤတစဲး မ့တမ့ၢ် ဖိသၣ်တၢ်န့ၢ်ထံကမူၣ်, ဒီးဒုးအီၤအီၤထံခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်တက့ၢ်. လၢကျဲးအံၤဖဲနဖိအိၣ်န့ၢ်အခါတလီၤဘူးကဲၣ်ဆိးဘၣ်. နဖိမ့ၢ်တအိၣ်ထံလၢလၢပုၤပုၤန့ၣ်ကမၤန့ၢ်တၢ်အထံသံးအနီၣ်သံးလၢမိၢ်ပုၤပူၤသ့န့ၣ်လီၤ.
- နဟ့ၣ်အီၤအီၤလၢ ဖၢရၢစံၤတၢ်မိ သ့ဖဲလၢနဖိမ့ၢ်အသးအုန့ၣ်ညီန့ၣ်လီၤ.
- ဟးဆူးတၢ်ဘၣ်နွံးဘၣ်နွံးဒီးဖိသၣ်အိၣ်န့ၢ်တဖၣ်လၢအခိၣ်ထံးစ့ၤသီအတီၢ်ပူၤ, မ့ၢ်လၢပသိၣ်ကျိၤအိၣ်ဖိတဖၣ်ညးမ့ၢ်တၢ်ကူဘၣ်ကဲဘၣ်အတၢ်ဆါဒီးတၢ်ဘၣ်နွံးဘၣ်နွံးဒီးဖိသၣ်အိၣ်န့ၢ်အဂၤတဖၣ်မ့တမ့ၢ်ဖိသၣ်ဆံဖိတဖၣ်ကဆါစ့ၢ်ကိးအယိန့ၣ်လီၤ.

နိမ့်သည့်အိပ်နှာများတိုက်တိုက်ဆီဒီးတိုက်ကိတ်ခဲအိပ်လကအိန်နီး၊ အဝဲသ့ၣ်ကလိၣ်လကတိုက်လိၣ်အိၣ်ဆူတိုက်ဆီဟံၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပှၤမၤတၢ်ဖိကလိၣ်-

- ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လကအိးစံၣ်ကွၢ်
- ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လကတၢ်အထံတၢ်အနီၣ်လကတၢ်အိၣ်အပီၤဘိၣ်ဖျိအနီၣ်စ့ဆူအဟၢၤပှၤ၊ မ့တမ့ၢ် တဘျီတခိၣ်ခိဖျိဒီး(ပ)တဖျၢၣ်လကအသ့ၣ်ကျိၤပှၤ
- ခိးကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်လကမၤလီၤတံၢ်လကအဝဲသ့ၣ်သ့တအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးနးထီၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ပံးဂ့ၢ်ဝီပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံ

သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်လကနဖိကထံၣ်လိၣ်သးဒီးကသံၣ်သရၣ်တဂၤ (မ့တမ့ၢ် က့ၤကဒါက့ၤဆူဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤ) လကနမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လက အဖိလၢတခါလၢလၢ-

- အသါထီၣ်သါလီၤကီ (ချူ မ့တမ့ၢ် အသါထီၣ်သါလီၤတဒ်သိးညိၣ်န့ၣ်ဘၣ်, အဖံးဘ့ၣ်လကအကိၣ်ဘိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်ယံၣ်ကပိၣ်ကပၤ လီၤဆၢန့ၣ်, အခိၣ်ဝးဝဲဝီ, မၤသိၣ်အကလုာ်ကြူၤကြူၤ)
- ထီၣ်လါ မ့တမ့ၢ် အဖံးဘ့ၣ်လီၤဝါဒီးအကပၤကဝါထီၣ်
- အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်စ့ၤန့ၣ်ညိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲတတ်, မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်လိၣ်လကတအိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အထံတၢ်အနီၣ်
- လီၤကလၢလီၤဘူးဖးဒီး မ့တမ့ၢ် အဲၣ်ဒီးမံၣ်အါန့ၣ်ညိၣ်န့ၣ်
- နမ့ၢ်သ့ၣ်ကိၢ်သးဂီၤလကနဖိအဂီၢ်လကတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတခါန့ၣ်လီၤ။

နိၣ်ဝံၣ်ခံတဖၣ်လကသ့ၣ်နိၣ်ထီၣ်

ဖိသ့ၣ်အိၣ်နှာတနီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်အါလက ပသိၣ်ကျိၤအံၣ်ဖိတဖၣ်ညိးန့ၣ်လီၤ။ ပျဲနဖိသ့ၣ်အိၣ်နှာလကထံၣ်လိၣ်သး ဒီးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤအဘူးကတၢ်လကနမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လကအဖိလၢတခါလၢလၢ-

- အိၣ်ဖျၢၣ်ဆိကဲၣ်ဆိး (အိၣ်ဖျၢၣ်တချူး ၂၃န့ၣ်)
- အသးစၢ်ဖးဒိၣ် (အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝံၣ်စ့ၤန့ၣ်အနံၣ်၁၀)
- အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါယံၣ်ဆါထၢအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် (အဒိ-ပသိၣ်အတၢ်ဆါ, သးဖျၢၣ်အတၢ်ဆါ, လကအဘၣ်လးဒီးန့ၣ်ဘိအတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ, မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ပှၤလၢဂံၢ်ကြိဆါတၢ်ဆါအဂံၢ်စၢ်လီၤ)
- မ့ၢ်ပှၤထူလံၤဖိမ့တမ့ၢ်ထီၣ်ရံၤပီၣ်လဲၣ်ဒုစ့ၤပှၤကိးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။

- ဖိသ့ၣ်အိၣ်နှာတဖၣ်လိၣ်ဘၣ်လကအိၣ်ဘူးအိၣ်သါဒီးကအိၣ်ထံတစဲးခဲအဲၤခဲအံၤ
- ပသိၣ်ကျိၤအံၣ်ဖိတဖၣ်ညိးမ့ၢ်တၢ်က့ၤဘၣ်ကံၢ်ဘၣ်အတၢ်ဆါတခါလကဆူးကဆါလကအိၣ်ထံးစ့ၤသီ
- ညိၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်သးလကဖိသ့ၣ်အိၣ်နှာလကအသးအိၣ် ၆ လါအဖိလၢတဖၣ်
- ဖိသ့ၣ်အိၣ်နှာတဖၣ်ညိၣ်န့ၣ်ဆူးဆါ ၃သီတုၤ ၅သီဝံၣ်အိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်က့ၤဖဲ ၇သီ တုၤ အသီ၁၀ န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ကူးဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်ဒီးဆူညါ ၂န့ၣ် တုၤ ၄န့ၣ် န့ၣ်လီၤ။
- တၢ်အိၣ်မိၣ်လကဟံၣ်ပှၤဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်အခွဲးအယၢ်လကဖိသ့ၣ်အိၣ်နှာကမၤန့ၢ်ပသိၣ်ကျိၤအံၣ်ဖိတဖၣ်ညိးဒီးကမၤနးထီၣ်အီၤ
- နါစ့ၤကသံၣ်လီၤစီၤလကအိၣ်ဒီးအံၣ်သ့ၣ်ထံ မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်ဖွဲဘၣ်စိၣ် (လကသံၣ်ကျး) မၤစၢၤလကမၤကဆိထီၣ်နါစ့ၤ ကျိၤကဆူးသ့န့ၣ်လီၤ။

Government of Western Australia
Child and Adolescent Health Service

ဖိသ့ၣ်ဒီးပှၤလိၣ်ဘိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးတၢ်ဖးတၢ်မၤ
15 Hospital Ave, Nedlands, WA, 6009.
လီၤဝဲစိ- (၀၈) ၆၄၅၆၂၂၂၂
တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဆိလက-ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူဝဲကျိၤ
Ref: 529.5 © CAHS 2023

တၢ်ကွဲးနိၣ်ကွဲးယါဆါတၢ်မၤန့ၢ်ဆါသ့လကတၢ်ယုထၢကတဲၤကတီၢ်ရဲၣ်ကျိၤအိၣ် လကအိၣ်ဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်လကတၢ်ယုထီၣ်လကပှၤလကပှၤမၤဖးမၤတၢ်တသ့ ဂ့ၢ်ဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ထံးန့ၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်- တၢ်စဲကျိးထူးထီၣ်ရၤလီၤဆါမ့ၢ်လကတၢ်က့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်သ့ထီၣ်ရီၤ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်ပညိၣ်က့ၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ဆဲးကျိးဘၣ်ပှၤအိၣ်ဒီးဆူၣ်ချကဟ့ ကယၢ်ကံၢ်စီတဂၤလကသံၣ်ကသီအတၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်လိၣ်တဘျီလၢလၢအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်။
© ကီၢ်စဲၣ်လကမ့ၢ်န့ၣ်ဆိးစတုလယါ, ဖိသ့ၣ်ဒီးပှၤလိၣ်ဘိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးတၢ်ဖးတၢ်မၤ